

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918”
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă și Muzică Religioasă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Master (2022-2024)
1.6. Programul de studii	Teologie Comparată (2023-2024)

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Tomism și palamism. Aspecte ale gnoseologiei teologice în ortodoxia patristică și scolasticismul raționalist</i>	2.2. Cod disciplină	MTC 208
2.3. Titularul activității de curs	Colda Lucian-Dumitru		
2.4. Titularul activității de seminar	Colda Lucian-Dumitru		
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	IV
2.7. Tipul de evaluare	E	2.8. Regimul disciplinei	Op

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.1. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.2. curs	28	3.1. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					10
Examinări					10
Alte activități (exersări practice)					18
Total ore activități individuale					158

3.7 Total ore studiu individual	158
3.8 Total ore din planul de învățământ	42
3.9 Total ore pe semestru	200
3.10 Numărul de credite	8

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, lap-top, flipchart, sistem audio</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C. P. 1. Capacitatea de a identifica probleme și de a propune soluții argumentate pentru ameliorarea dificultăților spirituale și sociale în contextul pluralităților religioase și culturale, și de a stabili opțiuni valide din perspectiva doctrinei și tradiției proprii Biserici.</p> <p>C. P. 2. Capacitatea de a desfășura cercetări teologice independente, precum și de a transfera teorii, metode și cunoștințele dobândite în rândul comunităților creștine.</p> <p>C. P. 3. Capacitatea de a formula, de a redacta științific și de a susține public argumente și teorii într-o manieră adecvată din punct de vedere academic.</p>
Competențe transversale	<p>C. T. 1. Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice pentru a dezvolta proceduri de mediere specifice cu caracter eclezial.</p> <p>C. T. 2. Aplică tehnici de muncă eficiente în echipe multidisciplinare, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință ortodoxă.</p> <p>C. T. 3. Formulează strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea noilor tehnologii informatice și prin utilizarea limbilor moderne.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	
7.2 Obiectivele specifice	

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în disciplină. Elementele de bază ale teologiei tomiste.	Prelegere, discuții	
2. Introducere în disciplină. Elementele de bază ale teologiei palamite.	Prelegere, discuții	
3. Operele teologice tomiste și palamite	Prelegere, discuții	

4. Raportul teologiei tomiste și palamite cu filosofia aristotelică și platoniciană	Prelegere, discuții	
5. Contextul eclesial al recepției operelor tomiste și palamite	Prelegere, discuții	
6. Sf. Toma de Aquino și epoca sa	Prelegere, discuții	
7. Summa Theologica	Prelegere, discuții	
8. Influența corpusului dionisian asupra sistemului teologic și filosofic al Sf. Toma de Aquino	Prelegere, discuții	
9. Sf. Toma de Aquino – interpret al filosofiei lui Aristotel	Prelegere, discuții	
10. Sf. Grigorie Palama și epoca sa	Prelegere, discuții	
11. Controversa isihastă	Prelegere, discuții	
12. Tomul Aghioritic	Prelegere, discuții	
13. Controversele cu Achindin, Varlaam și Nichifor Gregoras	Prelegere, discuții	
14. Relevanța actuală a tomismului și palamismului în contextul actual al dialogului teologic bilateral ortodox-catolic	Prelegere, discuții	

8.2 Bibliografie

1. Colecția *Patrologie Cursus Completus*, (volumele aferente celor doi autori), Ed. Jacques-Paul Migne, Series Latina, Paris, 1841-1864, Series Graeca, Paris, 1857-1866.
2. TOMA D'AQUINO, *Summa Theologica*, Tomul I - Prima Pars (I), traducere de Alexander Baumgarten (coord.), Iași, Editura Polirom, 2009.
3. TOMA D'AQUINO, *Summa Theologica*, Tomul II – Prima Secundae (Ia Iae), traducere de Alexander Baumgarten (coord.), Iași, Editura Polirom, 2021.
4. TOMA D'AQUINO, *Summa Theologica* – Tomul III – Secunda Secundae (IIa Iae), traducere de Alexander Baumgarten (coord.), Iași, Editura Polirom, 2016.
5. Nichols, A., OP, *Descoperindu-l pe Toma de Aquino. O introducere în viața, opera și influența sa*, col. Aletheia – 37, trad. de Șerban Leoca, Târgu-Lăpuș, Editura Galaxia Gutenberg, 2007.
6. Mondin, B., *Sistemul filosofic al lui Toma d'Aquino. Pentru o lectură actuală a filosofiei tomiste*, col. Aletheia – 29, trad. de Marinela și Sorina Mureșan, Târgu-Lăpuș, Editura Galaxia Gutenberg, 2006.
7. Lafont, G., *O istorie teologică a Bisericii. Itinerarul, formele și modelele teologiei*, trad. de Maria-Cornelia Ică jr, prezentare de diac. Ioan Ică jr., Sibiu, Editura Detsis, 2003.
8. Meyendorff, J., *Sfântul Grigorie Palamas și mistica ortodoxă*, col. Înțelepciune și Credință, trad. de Angela Pagu, București, Editura Humanitas, 2007.
9. Coman, I.G., *Patrologie*, București, 1956. Idem, *Patrologie*, București, 1984-1988, 3 volume.
10. Manser, Dr. P.G.M., O.P., *Das Wesen des Thomismus*, 2. Auflage, Freiburg (Schweiz), Verlag der Universitätsbuchhandlung: F. Rüttschi Freiburg (Schweiz), 1935.
11. Constantin VOICU, Lucian-Dumitru COLDA, *Patrologie și literatură postpatristică*, Volumul III, București, Editura Basilica, 2015.

12. Stăniloae, D., *Viața și învățăturile Sfintului Grigorie Palama – cu patru tratate traduse*, ed. a II-a (1938, Sibiu), București, Editura Scripta, 1993.
13. Kenny, A., *Toma d'Aquino*, col. „Maeștrii Spiritului”, trad. de Mihai C. Udma, București, Editura Humanitas, 1998.

8.2 Seminar

1. Sf. Toma de Aquino și epoca sa.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
2. Cele cinci căi ale cunoașterii lui Dumnezeu la Toma d'Aquino.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
3. Influența corpusului dionisian asupra sistemului teologic și filosofic al lui Toma d'Aquino.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
4. Toma d'Aquino – <i>Doctor seraphicus</i> în scrisorile enciclice. Autoritatea lui Toma cu referire specială la enciclica <i>Aeterni patris</i> a Papei Leon XIII.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
5. Teologia naturală și scolastica. Raportul dintre revelație și rațiune la Toma d'Aquino.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
6. Sf. Toma de Aquino – interpret al filosofiei lui Aristotel.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
7. Problema estetică la Toma d'Aquino: <i>proportio, claritas, integritas</i> și concepția despre autoritatea statală.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
8. Sf. Grigorie Palama și epoca sa.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
9. Controversa isihastă și implicațiile politico-religioase ale acesteia.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
10. Tomul Aghioritic – sinteză a teologiei palamite	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
11. Aspecte de bază ale controverselor teologice cu Achindin, Varlaam de Calabria și Nichifor Gregoras	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
12. Teologia palamită a energiilor divine necreate.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
13. Sinteza palamită și viața sacramentală a Bisericii.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică
14. Relevanța actuală a tomismului și palamismului în contextul actual al dialogului teologic bilateral ortodox-catolic.	Discuții, lecturi, analize	1 oră fizică

Bibliografie

1. Colecția *Patrologie Cursus Completus*, (volumele aferente celor doi autori), Ed. Jacques-Paul Migne, Series Latina, Paris, 1841-1864, Series Graeca, Paris, 1857-1866.
2. TOMA D'AQUINO, *Summa Teologica*, Tomul I - Prima Pars (I), traducere de Alexander Baumgarten (coord.), Iași, Editura Polirom, 2009.
3. TOMA D'AQUINO, *Summa Teologica*, Tomul II – Prima Secundae (Ia Iae), traducere de Alexander Baumgarten (coord.), Iași, Editura Polirom, 2021.
4. TOMA D'AQUINO, *Summa Teologica* – Tomul III – Secunda Secundae (Ia Iae), traducere de

Alexander Baumgarten (coord.), Iași, Editura Polirom, 2016.

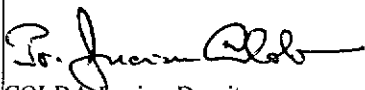
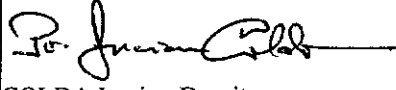
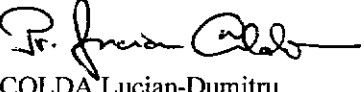
5. Nichols, A., OP, *Descoperindu-l pe Toma de Aquino. O introducere în viața, opera și influența sa*, col. Aletheia – 37, trad. de Șerban Leoca, Târgu-Lăpuș, Editura Galaxia Gutenberg, 2007.
6. Mondin, B., *Sistemul filosofic al lui Toma d' Aquino. Pentru o lectură actuală a filosofiei tomiste*, col. Aletheia – 29, trad. de Marinel și Sorina Mureșan, Târgu-Lăpuș, Editura Galaxia Gutenberg, 2006.
7. Lafont, G., *O istorie teologică a Bisericii. Itinerarul, formele și modelele teologiei*, trad. de Maria-Cornelia Ică jr, prezentare de diac. Ioan Ică jr., Sibiu, Editura Deisis, 2003.
8. Meyendorff, J., *Sfântul Grigorie Palamas și mistica ortodoxă*, col. Înțelepciune și Credință, trad. de Angela Pagu, București, Editura Humanitas, 2007.
9. Coman, I.G., *Patrologie*, București, 1956. Idem, *Patrologie*, București, 1984-1988, 3 volume.
10. Manser, Dr. P.G.M., O.P., *Das Wesen des Thomismus*, 2. Auflage, Freiburg (Schweiz), Verlag der Universitätsbuchhandlung: F. Rüttschi Freiburg (Schweiz), 1935.
11. Constantin VOICU, Lucian-Dumitru COLDA, *Patrologie și literatură postpatristică. Volumul III*, București, Editura Basilica, 2015.
12. Stăniloae, D., *Viața și învățăturile Sfântului Grigorie Palama – cu patru tratate traduse*, ed. a II-a (1938, Sibiu), București, Editura Scripta, 1993.
13. Kenny, A., *Toma d' Aquino*, col. „Maeștrii Spiritului”, trad. de Mihai C. Udma, București, Editura Humanitas, 1998.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

-

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	70%
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	20%
	<i>Activitate la seminar</i>	<i>Implicare în dezbateri</i>	10%
10.6 Standard minim de performanță: Pentru obținerea notei 5 este nevoie ca studentul masterand să poată preciza trăsăturile caracteristice ale tomismului și ale palamismului, modul și timpul în care cele două au interferat, precum și urmările acestor interferențe în mediul oriental și în cel occidental.			

Data completării 15.09.2023	Semnătura titularului de curs COLDA Lucian-Dumitru	Semnătura titularului de seminar COLDA Lucian-Dumitru
Data avizării în departament 28.09.2023	Semnătura director de departament COLDA Lucian-Dumitru	

Anexă la Fișa disciplinei (facultativă)

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
15.09.2023			

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Lucrare scrisă	
10.5 Seminar/laborator	Referate, eseuri, proiecte etc.	Prezentare la seminar	
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază*,**			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
15.09.2023			

*Formulare orientativă

**Dacă disciplina are prevăzute ore de laborator trebuie prevăzute modalitățile de recuperare a acestora.